

B.A. CBCS Pattern Semester-IV
BA12B-2 : Marathi Literature

P. Pages : 3

Time : Three Hours

GUG/S/24/12066

Max. Marks : 80

1. 'आधुनिक मराठी कविता' म्हणजे काय? सांगून आधुनिक मराठी कवितेचे स्वरूप पाठ्यपुस्तकाच्या 16
आधाराने स्पष्ट करा.

किंवा

'तुतारी' या कवितेचे आशयसूत्र स्पष्ट करा.

2. 'नाही कोणी का कुणाचा' या कवितेचे रसग्रहण करा. 16

किंवा

'शीगवाला' या कवितेतील मध्यवर्ती संकल्पना स्पष्ट करा.

3. पुढीलपैकी कोणत्याही एकाच गटातील काव्यपंक्तींचे संदर्भासह अर्थ स्पष्ट करा. 16

गट - 'अ'

क) "पक्षी जसे हे घरट्यास चालती
घेवोनि चारा आपुल्या पिलांप्रती
घेवोनि अन्ना, तुमचा तसा पिता
येईल तो लौकरि हो, रडूं नका!"

ख) "तुझ्या चोळीबद्दल विचारलं की तू घेतेस सीतेचे नाव.
नेसतेस जामगाडी. सांडतेस गच्च भरलेला अभिमान.
महानभावासाठी मांडलेल्या भुकेसोबतचा उपास..... माय
मला कळत नाही, नकळत तुला का
आवडू लागतो साता जन्मीचा एकेरी वनवास?"

घ) "गावात विखुरलेल्या बायाबापड्या
लख्खं करून आपलं हसू
गोळा होतात
एकाच मांडवाखाली"

- ग) “कान लावता तुझ्या गर्भार कुशीला
मला सागराची गाज ऐकू येते.
तप्त देहातून उसळणारी रक्तलाट
शेवाळात दुश्या देणारा पेरता सुरंग”

गट - 'आ'

- च) “काय झालं आपल्याच मित्रांशी बोलताना
घाटी ठरलेल्या मुलाच्या भाषेचं?
काय झालं... भाषेचं?
काय झालं?”
- छ) “सत्यमेव जयते”
बिरूदावली लावलेल्या तख्तापुढे
झंझावती वादळासारखा
तूच एकटा”
- ज) “दणकट दंडस्नायू जैसे
लोखंडाचे वळले नाग;
कभिन्न काळ्या मांड्या जैसा
पोलादाचा चिरला साग”
- झ) “आज आलीस ते बरं झालं रेणुके...
थोडी मोकळी बस
ह्या पंख्याखाली
आणि पाणीही पिऊन घे ग्लासभर
बर्फाचा खडा टाकून”

4. पुढीलपैकी कोणत्याही एकाच गटातील प्रश्नांची उत्तरे सुमारे शंभर शब्दात लिहा.

16

गट - 'क'

- त) ‘साता जलमाची माय’, असे विठ्ठल वाघ कोणाचे वर्णन करतात?
- थ) आपल्याला आपलाच ‘थांग’ लागत नाही, असे कवयित्रीला का वाटते?
- द) आर्थिक पर्यावरणाचा अभिरूचीवरील परिणाम स्पष्ट करा.
- ध) ‘काव्य’ या वाङ्मयप्रकाराची माहिती द्या.

किंवा

- प) 'तिफन' कवितेतून शेतशिवाराचे कोणते वर्णन कवीने केले आहे?
- फ) 'मला माहीत नाही मी जन्मतोय की मरतोय' असे हेमंत दिवटे का म्हणतो?
- ब) अभिरूची आणि सौंदर्यदृष्टी विशद करा.
- भ) अभिरूची भिन्नतेची कारणे स्पष्ट करा.

5. पुढील सर्व प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा.

16

- 1) आधुनिक युगातील नवे सौंदर्य म्हणून मर्ढेकर कशाचा उल्लेख करतात?
- 2) 'आम्ही कोण?' या कवितेची मध्यवर्ती कल्पना सांगा.
- 3) सांस्कृतिक पर्यावरणाचा अभिरूचीवरील प्रभाव स्पष्ट करा.
- 4) कादंबरी या साहित्य प्रकाराची वैशिष्ट्ये विशद करा.
